

מעלה האשה ומביא את מנחתה, הכהן מביא פיילי של חרס ונותן לתוכו חצי לוג מים מן הכיור ונותן בו עפר, מעמיד האשה בשער נקנור ואוחז בבגדיה וסותר את שערה ונותן את מנחתה על ידיה וביד הכהן המים המרים ומשביע ומתנה עמה וכותב המגילה ומוחק ומשקה ונוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית וכו'. ולא ידענו למה שינה הסדר, ואם סדר התנא דוקא או סדר הפרשה, עכ"ל.

והנה סדר הרמב"ם שהבאנו למעלה הוא כסדר הפרשה אלא שהקדים כתיבת המגילה ומחיקתה לפריעת ראשה ולנתינת המנחה בידה. א"כ סדרו אינו כסדר הפרשה ולא כסדר המשנה. ואף לאבא חנין משום רבי אליעזר הסובר מחיקת מגילה לפני הקרבת מנחתה, אין צורך לסדר הרמב"ם כי אפשר כסדר הפרשה, אבל היו משהין מנחתה בידה כדי ליגעה עד זמן ההקרבה. ועיין בתוס' י"ד ד"ה אי משום מגילה. וע"ש עוד בזה.

(קובץ שערי תורה קובץ ד' ע' כ"ח והלאה)

דף ח' ע"א

בגמ': אין משקין שתי סוטות כאחת כו' ר' יהודה אומר
לא מן השם הוא זה, אלא אמר קרא אותה,
לברכה.

במשך חכמה (במדבר ה' ט"ז) מבאר דרבי יהודה ורבנן פליגי בזה לשיטתם. דהנה במדרש (במדבר ט, יא) דריש אותה לברכה שאינו צריך להמתין עד הרגל שרבים באים. והיינו דסד"א כיון דעונש הסוטה היא גם שונוסרו כל השנים ולא תעשינה כזימתכם, ימתין עד הרגל, וכמו שמצינו בזקן ממרא שלמען ישמעו העם וייראו ממתנין לו עד הרגל שיש אז ריבוי עם, קמ"ל אותה לברכה דאין ממתנין.

ובל' זה לשיטת רבנן, דס"ל דבזקן ממרא ממתנין לו עד הרגל, אמנם לשיטת רבי יהודה (סנהדרין פ"ט ע"א) אין מענין את דינו של הזקן ממרא, והורגין אותו מיד, ושולחין בכל ערי ישראל שנהרג, ולפ"ז לא צריך קרא בסוטה לומר שאין ממתנין לה עד הרגל הבא, ולכן מפרש הדרשא "אותה", אותה לברכה ואין משקין שתי סוטות כאחת.

ועיין מש"כ לקמן סוף י"ז ע"ב.

★★

בגמ': אין משקין ב' סוטות כאחת, אמר קרא אותה
לברכה.

ופירש"י: אותה - והשביע אותה הכהן ע"כ.

ואכן במדרש במדבר רבה (ט, י"ז) יליף דין זה מהפסוק הנ"ל. והוא מקור לדברי רש"י, אך במדרש שם (ט, ל"ב) ילפינן דין זה מקרא דכתיב (במדבר ה, טז) והקריב אותה הכהן וצ"ע.

וברמב"ם (פ"ד דסוטה הלכה ב): ואין משקין שתי סוטות כאחת שנאמר: והעמיד אותה עכ"ל, ובמפרשים לא עמדו בכך דהיכן מצינו דכתיב "והעמיד אותה", וכוונת הרמב"ם לפסוק שלפנינו (פסוק י"ח): והעמיד הכהן את האשה, ודרש - אותה לברכה, והגר"ע איגר זצ"ל בגליון הש"ס לסוטה (שם) מביא שבשירוי כנסת הגדולה (או"ח בסוף הספר) בלשונותיו על הרמב"ם תיקן ברמב"ם דצ"ל: והקריב אותה. והוא פסוק ט"ז לעיל, וצ"ע.

ועי' בנדרים (ע"ג). דכתיב כה"ג: אין משקין שתי סוטות כאחת וכו' שנאמר: והשקה אותה לברכה ע"כ. והנה בקרא (במדבר ה, כז) לא כתיב כך אלא: והשקה את האשה. ולא כתיב והשקה אותה וצ"ע. (וע"ש בר"ן שפי' דמש"כ והשקה במפיק ה' הוי כאילו כתיב אותה ע"ש אך ברא"ש וברש"י פי' שם דהשקה הוא לשון יחיד וי"ל לפי"ז כאן). ועי' בהגהות בן אריה על הרמב"ם שדקדק למה לי ב' קראי - הקרא המובא בגמ' כאן הנ"ל והקרא דגמ' נדרים הנ"ל. וכתב דאולי צריך קרא נפרד על ההעמדה להשקות ועל ההשקאה עצמה. ע"ש היטב. והנה במאירי כאן בד"ה אין מטהרין וכו' למד הפי' בגמ' דילפינן מדכתיב והקריב והכוונה אותה ולא שתים ע"ש. וזה כדברי הגרע"א הנ"ל, ועי' במש"כ הג"ר דוב בעריש צוקרמן ז"ל בקובץ הדרום (קובץ כ"א ע' 171) בזה.

★★

וע"ע בבאר שבע בסוטה כאן שהעיר על רש"י שהביא הקרא דוהשביע אותה הכהן, דבמדרש אי' הקרא: והקריב